

21.05.2014

Kj/15

§ 205

Stj / Valtuutettu Helena Kantolan aloite päivähoitolasten käytössä olevien tilojen mitoittamisesta

HEL 2013-014519 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti katsoa valtuutettu Helena Kantolan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Samalla kaupunginvaltuusto hyväksyi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle laaditun laatukriteerit - työvälineen käyttömahdollisuutta päivähoitopaikkojen tilamitoituksessa niin, että päivähoitopaikkojen tiloja ei lasten ja työntekijöiden hyvinvoinnin ja turvallisuuden kannalta mitoiteta liian pieniksi. (Helena Kantola)

Käsittely

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa valtuutettu Helena Kantola oli valtuutettu Mari Holopaisen kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle laaditun laatukriteerit - työvälineen käyttömahdollisuutta päivähoitopaikkojen tilamitoituksessa niin, että päivähoitopaikkojen tiloja ei lasten ja työntekijöiden hyvinvoinnin ja turvallisuuden kannalta mitoiteta liian pieniksi.

Selonteko myönnettiin oikeaksi.

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Helena Kantolan ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

5 äänestys

JAA-ehdotus: Kaupunginvaltuusto edellyttää, että kaupunginhallitus selvittää opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalle laaditun laatukriteerit - työväliseen käyttömahdollisuutta päivähoitopaikkojen tilamitoituksessa niin, että päivähoitopaikkojen tiloja ei lasten ja työntekijöiden hyvinvoinnin ja turvallisuuden kannalta mitoiteta liian pieniksi.

EI-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 50

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Pentti Arajärvi, Mika Ebeling, Yrjö Hakanen, Jasmin Hamid, Mari Holopainen, Rene Hursti, Nina Huru, Nuutti Hyttinen, Suzan Ikävalko, Sirkku Ingervo, Ville Jalovaara, Seppo Kanerva, Helena Kantola, Jessica Karhu, Otso Kivekäs, Vesa Korkkula, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Harri Lindell, Päivi Lipponen, Eija Loukoila, Petra Malin, Elina Moisio, Sami Muttilainen, Terhi Mäki, Sari Mäkimattila, Henrik Nyholm, Hannu Oskala, Sara Paavolainen, Erkki Perälä, Sirpa Puhakka, Mika Raatikainen, Timo Raittinen, Tuomas Rantanen, Nasima Razmyar, Jukka Relander, Pekka Saarnio, Tomi Sevander, Anni Sinnemäki, Leo Stranius, Johanna Sumuvuori, Ilkka Taipale, Kaarin Taipale, Tarja Tenkula, Thomas Wallgren, Tuomo Valokainen, Pertti Villo, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 28

Hennariikka Andersson, Maija Anttila, Sirpa Asko-Seljavaara, Matti Enroth, Fatbardhe Hetemaj, Arja Karhuvaara, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Timo Laaninen, Pekka Majuri, Seija Muurinen, Björn Månsson, Lasse Männistö, Jarmo Nieminen, Matti Niiranen, Jan D Oker-Blom, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Wille Rydman, Päivi Storgård, Johanna Sydänmaa, Ulla-Marja Urho, Markku Vuorinen

Poissa: 7

Juha Hakola, Eero Heinäluoma, Veronika Honkasalo, Osku Pajamäki, Osmo Soininvaara, Nils Torvalds, Jan Vapaavuori

Kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt valtuutettu Helena Kantolan ehdottaman toivomusponnen.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

21.05.2014

Kj/15

- 1 Valtuutettu Helena Kantolan aloite (allekirjoitettu)
- 2 Valtuutettu Helena Kantolan aloite (allekirjoittamaton)

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Helena Kantola ja yksi muu valtuutettu esittävät aloitteessaan, että Helsingin päivähoidossa lasten käytössä olevat tilat mitoitetaan yhdeksän neliötä lasta kohden huoneistoalan mukaisesti.

Kaupunginhallitus viittaa saatuihin lausuntoihin ja toteaa, että kaupunginvaltuuston hyväksymään strategiaohjelmaan valtuustokaudelle 2013 - 2016 on kirjattu tavoite, että kaupungin omassa käytössä olevien kokonaistilojen pinta-ala ei kasva strategiakaudella. Kaupunginvaltuusto on 13.11.2013 päättämässään vuoden 2014 talousarviossa kirjannut päiväkotien tilavaatimuksen tarkistamisen yhdeksästä neliöstä kahdeksaan neliöön kaikissa uusissa tiloissa ja niissä olemassa olevissa tiloissa, joissa se on mahdollista.

Samalla vuoden 2014 talousarvion ja vuosien 2014 - 2016 taloussuunnitelmaehdotuksen laatimisosuissa todetaan, että uudishankkeissa ja peruskorjauksissa sekä vuokrahankkeissa tulee pyrkiä tilatehokkuuden parantamiseen ja monikäyttöisyyden lisäämiseen. Varhaiskasvatusviraston sitovana tavoitteena vuonna 2014 on, että hallintokunnan käytössä oleva huoneistoala hoidossa olevaa lasta kohden ei kasva.

Päiväkotitilojen tulee olla terveelliset ja turvalliset sekä lapsille että aikuisille. Tilojen toiminnan suunnittelussa lähtökohtana on se, että sisä- ja ulkotilat muodostavat hyvän ja toimivan kokonaisuuden, jolloin tiloja käytetään monipuolisesti ja joustavasti. Tilojen hyvän käytön tavoitteena on myös tarjota päivähoitopalvelut läheltä kotia.

Päiväkotitilat suunnitellaan yhteistyössä varhaiskasvatusviraston, ympäristökeskuksen ja kiinteistöviraston tilakeskuksen ammattilaisten ja asiantuntijoiden kanssa. Tilojen pedagoginen, toiminnallinen ja taloudellinen suunnittelu tehdään siten, että niissä voidaan toteuttaa kasvatuksen ja opetuksen kokonaisuutta leikkien, liikkuen, tutkien ja taiteillen lasten kanssa parhaalla mahdollisella tavalla.

Kaupunginhallitus katsoo, että kaupunginvaltuuston hyväksymän vuoden 2014 talousarvion tilavaatimuksen tarkistamista koskeva kirjaus tukee strategiaohjelman tilatavoitetta niin, että kaupungin käytössä olevien kokonaistilojen pinta-ala ei kasva strategiakaudella.

21.05.2014

Kj/15

Varhaiskasvatuslautakunta on kokouksessaan 8.4.2014 täsmentänyt tilasuunnittelun periaatteita. Varhaiskasvatusvirasto huomioi nämä linjaukset jatkotyössä. Varhaiskasvatuslautakunnan lausunto löytyy päätöshistoriasta.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Helena Kantolan aloite (allekirjoitettu)
- 2 Valtuutettu Helena Kantolan aloite (allekirjoittamaton)

Tiedoksi: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Kaupunginkanslia

Päätöshistoria

Kaupunginvaltuusto 07.05.2014 § 175

HEL 2013-014519 T 00 00 03

Päätös

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Kaupunginhallitus 22.04.2014 § 456

HEL 2013-014519 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää katsoa valtuutettu Helena Kantolan aloitteen loppuun käsitellyksi.

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

21.05.2014

Kj/15

Esittelijä

vs. kaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Annikki Thoden, vs. kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36048
annikki.thoden(a)hel.fi

Varhaiskasvatuslautakunta 08.04.2014 § 72

HEL 2013-014519 T 00 00 03

Päätös

Varhaiskasvatuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon päivähoiton tilamitoitusta koskevasta valtuutettu Helena Kantolan valtuustoaloitteesta:

Helsingin kaupungin strategiaohjelmaan valtuustokaudelle 2013–2016 on kirjattu tavoite, että kaupungin omassa käytössä olevien kokonaistoimitilojen pinta-ala ei kasva strategiakaudella. Lisäksi vuoden 2014 talousarvion ja vuosien 2014–2016 taloussuunnitelmaehdotuksen laatimisoheissa todetaan, että uudishankkeissa ja peruskorjauksissa sekä vuokrahankkeissa tulee pyrkiä tilatehokkuuden parantamiseen ja monikäyttöisyyden lisäämiseen. Varhaiskasvatusviraston sitovana tavoitteena vuonna 2014 on, että hallintokunnan käytössä oleva huoneistoala hoidossa olevaa lasta kohden ei kasva. Tilojen hyvän käytön tavoitteena on tarjota päivähoitopalvelut läheltä kotia.

Kaupunginvaltuuston 13.11.2013 päättämään talousarvioon on kirjattu, että varhaiskasvatuksen tilavaatimusta tarkastetaan 9 neliöstä 8 neliöön uusissa tiloissa ja olemassa olevissa tiloissa, joissa se on toiminnallisesti mahdollista.

Tällä hetkellä käytössä olevat päiväkotitilat ovat erilaisia ja eri aikoina rakennettuja. Varhaiskasvatusviraston huoneistoala lasta kohden vaihtelee päiväkodeittain 6,5–12,5 m² välillä, keskimäärin tilaa on käytössä hieman yli 9 m² lasta kohden. Varhaiskasvatusviraston nykyisissä päiväkodeissa on arviolta 35 % tiloista sellaisia, joissa on käytössä lapsikohtaista tilaa alle 9 m². Tilapaikkojen tarkistamisen yhteydessä varhaiskasvatusvirastossa käydään olemassa olevat päiväkotitilat yksitellen läpi ja selvitetään, missä määrin tilankäytön tehostamista voidaan tehdä tilojen toiminnallisuus-, terveellisyys- ja turvallisuusnäkökohdat huomioon ottaen. Muutoksen vaikutuksista keskustellaan viraston henkilöstötoimikunnassa,

varhaiskasvatusalueiden johtoryhmissä sekä kaikissa niissä yksiköissä, joita muutos koskee.

Varhaiskasvatusvirasto on sopinut kiinteistöviraston tilakeskuksen ja ympäristökeskuksen kanssa toimintatavoista tilanteissa, joissa tilankäytön tehokkuutta pysyvästi kasvatetaan siten, että sillä arvioidaan olevan vaikutusta ilmamäärien riittävyteen tai hygieniatiloihin. Varhaiskasvatuslautakunta pitää tärkeänä, että päiväkotitilojen tulee olla terveelliset ja turvalliset sekä lapsille että henkilökunnalle. Käyttöön otettavat päiväkotitilat suunnitellaan tilakeskuksen ammattilaisten ja varhaiskasvatuksen asiantuntijoiden kanssa yhteistyössä. Päiväkotitilat rakennetaan ja toiminta tiloissa suunnitellaan siten, että niissä voidaan tukea lapselle ominaisten toimintatapojen toteutuminen päivähoitopäivän aikana sisä- ja ulkotiloja joustavasti käyttäen. Lähtökohtana on valtakunnallinen RT-kortti-ohjeistus, jota sovelletaan eri kunnissa ottaen huomioon kunnan omat tavoitteet ja tiloihin liittyvät strategiat.

Yksi varhaiskasvatuksen vuoden 2014 kärkihankkeista on, että varhaiskasvatuksen tilojen pedagoginen ja taloudellinen suunnittelu tehdään siten, että sisä- ja ulkotilat muodostavat kokonaisuuden ja tiloja käytetään monipuolisesti ja joustavasti. Toimintaperiaatteena on, että lapset jaetaan toiminnallisiin pienryhmiin. Lasten toimintaa sisällä ja ulkona vuorotellaan, jolloin kaikki tilat ovat joustavasti lasten tarpeiden mukaisessa käytössä.

Uusien käyttöön otettavien päiväkotitilojen suunnittelussa on tavoitteena varata 8 m² tilaa lasta kohden. Uusia päiväkotitiloja ovat kaikki uudisrakennuskohteet, päiväkotihoidon käyttöön muutettavat tilat sekä peruskorjatut tilat, joissa tilojen kunto, ilmamäärät ja hygieniatilojen mitoitus vastaavat ympäristöviranomaisien asettamia vaatimuksia. Päiväkotitilojen suunnittelussa varataan riittävät tilat henkilökunnan sosiaalitiloiksi sekä työ- ja taukotiloiksi.

Helsingissä olemassa olevien päiväkotien tilapaikkojen määrittelyssä käytetään lähtökohtana huoneistoalaa. Tilapaikat kertovat, kuinka paljon tilassa voi olla samanaikaisesti läsnä olevia lapsia. Lasten hoitoajoissa on tapahtunut muutoksia, muun muassa perheillä on aiempaa enemmän osaviikkoista hoidon tarvetta, lisäksi muita poissaoloja on lähes 25 % hoitopäiviin suhteutettuna. Tämä tarkoittaa, että lapsia ei ole yhtäaikaisesti niin paljon päiväkodissa läsnä kuin lapsia on hoitosuhteessa.

Varhaiskasvatuslautakunnalle esitellään maaliskuussa tilapaikkojen tarkastamisen yhteenveto ja arvioidaan mahdollisuudet tehostaa tilojen käyttöä palvelutarpeeseen vastaamiseksi.

21.05.2014

Kj/15

Lautakunta käsitteli tilanormin muutosta ja viraston tekemää tilapaikkatarkastelua kokouksessaan 8.4.2014 ja päätti täsmentää viraston tilatarkastelua seuraavasti:

- Niissä päiväkodeissa, joissa on integroitu erityisryhmä, vähennetään tämä ryhmä ja heidän kotialueensa tilatarkastelun ulkopuolelle.
- Priorisoidaan vuoden 2014 käyttösuunnitelmasta varoja tilojen ja pihojen suunnitteluun, akustiikkaan ja meluntorjuntaan sekä sisä/ulkokalusteisiin niille päiväkodeille, joihin lisätään tilapaikkoja.
- Koska kokonaishuoneistoalaan perustuva tilapaikkojen laskentatapa ei kohtele lapsia riittävän tasa-arvoisesti, jatketaan tilaselvitystä tarkistamalla kaikki tilat STM:n suosituksen ja Rakennustieto Oy:n lasten toimintatilan laskutavalla. Tämän tilaselvityksen jatko käynnistetään ja tilanne esitellään lautakunnalle 2014 loppuun mennessä. Henkilöstön tilaneliöille valmistellaan oma mittari.
- Tilatarkastelun jälkeen tilojen käyttö on tehostettu äärimmilleen. Tilapaikkojen lisääminen entisestään on palvelun laatua heikentävä toimenpide, jonka tulee perustua poliittiseen harkintaan. Ehdotus lautakunnan tekemän hoitopaikkojen määrää koskevan delegointipäätöksen (Vakalk 12.2.2013, 17 §) muuttamisesta tuodaan lautakunnan päätettäväksi kevätkauden aikana.

Käsittely

08.04.2014 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Sanna Vesikansa: Lautakunta käsitteli tilanormin muutosta ja viraston tekemää tilapaikkatarkastelua kokouksessaan 8.4.2014 ja päätti täsmentää viraston tilatarkastelua seuraavasti:

- Niissä päiväkodeissa joissa on integroitu erityisryhmä, vähennetään tämä ryhmä ja heidän kotialueensa tilatarkastelun ulkopuolelle
- Priorisoidaan vuoden 2014 käyttösuunnitelmasta varoja tilojen ja pihojen suunnitteluun, akustiikkaan ja meluntorjuntaan sekä sisä/ulkokalusteisiin niille päiväkodeille, joihin lisätään tilapaikkoja.
- Koska kokonaishuoneistoalaan perustuva tilapaikkojen laskentatapa ei kohtele lapsia riittävän tasa-arvoisesti, jatketaan tilaselvitystä tarkistamalla kaikki tilat STM:n suosituksen ja Rakennustieto Oy:n lasten toimintatilan laskutavalla. Tämän tilaselvityksen jatko käynnistetään ja tilanne esitellään lautakunnalle 2014 loppuun mennessä. Henkilöstön tilaneliöille valmistellaan oma mittari.
- Tilatarkastelun jälkeen tilojen käyttö on tehostettu äärimmilleen.

21.05.2014

Kj/15

Tilapaikkojen lisääminen entisestään on palvelun laatua heikentävä toimenpide, jonka tulee perustua poliittiseen harkintaan. Ehdotus lautakunnan tekemän hoitopaikkojen määrää koskevan delegointipäätöksen (Vakalk 12.2.2013, 17 §) muuttamisesta tuodaan lautakunnan päätettäväksi kevätkauden aikana.

Kannattajat: Terhi Mäki

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lautakunta käsitteli tilanormin muutosta ja viraston tekemää tilapaikkatarkastelua kokouksessaan 8.4.2014 ja päätti täsmentää viraston tilatarkastelua seuraavasti:

- Niissä päiväkodeissa, joissa on integroitu erityisryhmä, vähennetään tämä ryhmä ja heidän kotialueensa tilatarkastelun ulkopuolelle.
- Priorisoidaan vuoden 2014 käyttösuunnitelmasta varoja tilojen ja pihojen suunnitteluun, akustiikkaan ja meluntorjuntaan sekä sisä/ulkokalusteisiin niille päiväkodeille, joihin lisätään tilapaikkoja.
- Koska kokonaishuoneistoalaan perustuva tilapaikkojen laskentatapa ei kohtele lapsia riittävän tasa-arvoisesti, jatketaan tilaselvitystä tarkistamalla kaikki tilat STM:n suosituksen ja Rakennustieto Oy:n lasten toimintatilan laskutavalla. Tämän tilaselvityksen jatko käynnistetään ja tilanne esitellään lautakunnalle 2014 loppuun mennessä. Henkilöstön tilaneliöille valmistellaan oma mittari.
- Tilatarkastelun jälkeen tilojen käyttö on tehostettu äärimmilleen. Tilapaikkojen lisääminen entisestään on palvelun laatua heikentävä toimenpide, jonka tulee perustua poliittiseen harkintaan. Ehdotus lautakunnan tekemän hoitopaikkojen määrää koskevan delegointipäätöksen (Vakalk 12.2.2013, 17 §) muuttamisesta tuodaan lautakunnan päätettäväksi kevätkauden aikana.

Jaa-äännet: 3

Mukhtar Abib, Juha Levo, Laura Simik

Ei-äännet: 6

Mika Ebeling, Veronika Honkasalo, Jani Moliis, Terhi Mäki, Aleks Niskanen, Sanna Vesikansa

Tyhjä: 0

Poissa: 0

Suoritetussa äänestyksessä Sanna Vesikansan vastaehdotus voitti esittelijän ehdotuksen äänin 6-3.

11.03.2014 Pöydälle

21.05.2014

Kj/15

Esittelijä

varhaiskasvatusjohtaja
Satu Järvenkallas

Lisätiedot

Carola Harju, erityissuunnittelija, puhelin: 310 42542
carola.harju(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566